

DIREKTIVER

RÅDETS DIREKTIV 2009/71/EURATOM

af 25. juni 2009

om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 31 og 32,

under henvisning til forslag fra Kommissionen udarbejdet efter indstilling fra en gruppe personer udpeget af Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg blandt medlemsstaternes videnskabeligt sagkyndige og efter høring af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 2, litra b), i traktaten skal der indføres ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed.
- (2) Traktatens artikel 30 fastsætter, at der i Fællesskabet skal indføres grundlæggende normer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
- (3) Rådets direktiv 96/29/Euratom af 13. maj 1996 om grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling ⁽³⁾, fastsætter grundlæggende sikkerhedsstandarder. Det pågældende direktivs bestemmelser er blevet suppleret med mere specifik lovgivning.
- (4) I overensstemmelse med retspraksis ⁽⁴⁾ ved De Europæiske Fællesskabers Domstol (i det følgende benævnt »Domstolen«) har Fællesskabet delt kompetence med

medlemsstaterne for så vidt angår områder, der er omfattet af konventionen om nuklear sikkerhed ⁽⁵⁾.

- (5) I overensstemmelse med Domstolens retspraksis udgør bestemmelserne i traktatens kapitel 3 om sundhed og sikkerhed et sammenhængende hele, der giver Kommissionen beføjelser af ret betragteligt omfang til at beskytte befolkningen og miljøet mod risici for radioaktiv kontaminering.
- (6) I overensstemmelse med Domstolens retspraksis betyder den omstændighed, at Fællesskabet i medfør af traktatens artikel 2, litra b), har til opgave at indføre ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed ikke, at en medlemsstat, når de nævnte normer er fastsat, ikke må indføre strengere beskyttelsesnormer.
- (7) Rådets beslutning 87/600/Euratom af 14. december 1987 om en fællesskabsordning for hurtig udveksling af information i tilfælde af strålingsfare ⁽⁶⁾ opstillede rammerne for anmeldelse af strålingsfare og udsendelse af oplysninger, som medlemsstaterne har brug for til at beskytte befolkningen i tilfælde af strålingsfare. Rådets direktiv 89/618/Euratom af 27. november 1989 om oplysning af befolkningen om, hvorledes den skal forholde sig, samt om sundhedsmæssige foranstaltninger i tilfælde af strålingsfare ⁽⁷⁾ pålagde medlemsstaterne at underrette befolkningen i tilfælde af strålingsfare.
- (8) Medlemsstaternes nationale ansvar for deres egne nukleare anlægs nukleare sikkerhed er det grundlæggende princip bag nuklear sikkerhedsregulering på internationalt plan, jf. konventionen om nuklear sikkerhed. Dette princip om nationalt ansvar og princippet om, at det primære ansvar for et nukleart anlægs nukleare sikkerhed påhviler tilladelsesindehaveren under kontrol af den kompetente nationale tilsynsmyndighed, bør fremmes, og de kompetente tilsynsmyndigheders rolle og uafhængighed bør styrkes med dette direktiv.
- (9) Hver medlemsstat kan fastlægge sit eget energimix i overensstemmelse med relevante nationale politikker.

⁽¹⁾ Udtalelse af 10.6.2009 (endnu ikke offentliggjort i EU-Tidende).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 22.4.2009 (endnu ikke offentliggjort i EU-Tidende).

⁽³⁾ EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1.

⁽⁴⁾ C-187/87 Sml. 1988, s. 5013), C-376/90 (Sml. 1992 I, s. 6153) og C-29/99 (Sml. 2002 I, s. 11221).

⁽⁵⁾ EFT L 318 af 11.12.1999, s. 21.

⁽⁶⁾ EFT L 371 af 30.12.1987, s. 76.

⁽⁷⁾ EFT L 357 af 7.12.1989, s. 31.

- (10) Når de passende nationale rammebestemmelser udarbejdes i henhold til dette direktiv, vil der blive taget hensyn til nationale omstændigheder.
- (11) Medlemsstaterne har allerede truffet foranstaltninger, hvormed de kan nå en høj grad af nuklear sikkerhed i Fællesskabet.
- (12) Dette direktiv vedrører navnlig nukleare anlægs nukleare sikkerhed, men det er også vigtigt at sørge for en sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald, bl.a. i lagerfaciliteter og på deponeringsanlæg.
- (13) Medlemsstaterne bør, hvor det er hensigtsmæssigt, evaluere de relevante grundlæggende sikkerhedsprincipper, der er fastsat af Den Internationale Atomenergiorganisation⁽¹⁾, og som bør udgøre en samling af bedste praksis, som medlemsstaterne bør tage hensyn til, når de gennemfører dette direktiv.
- (14) Det er nyttigt at videreføre den proces, hvorefter de nationale sikkerhedsmyndigheder i medlemsstater, der har atomkraftværker på deres område, har samarbejdet inden for rammerne af De Vesteuropæiske Nukleare Tilsynsmyndigheders Sammenslutning (WENRA) og har fastlagt mange sikkerhedsreferenceniveauer for kraftreaktorer.
- (15) Efter Rådets opfordring til at nedsætte en EU-gruppe på højt plan som anført i konklusionerne af 8. maj 2007 om nuklear sikkerhed og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald blev European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG) nedsat ved Kommissionens afgørelse 2007/530/Euratom af 17. juli 2007 om nedsættelse af en europæisk gruppe på højt plan om nuklear sikkerhed og affaldshåndtering⁽²⁾ for at bidrage til gennemførelsen af Fællesskabets mål på området nuklear sikkerhed.
- (16) Det er nyttigt at fastsætte en ensartet struktur for medlemsstaternes rapporter til Kommissionen om gennemførelsen af dette direktiv. I betragtning af medlemmernes brede erfaring kan ENSREG yde et værdifuldt bidrag i den sammenhæng og derved lette nationale tilsynsmyndigheders konsultationer og samarbejde.
- (17) ENSREG vedtog på sit femte møde den 15. oktober 2008 ti principper, der skal anvendes i forbindelse med udarbejdelsen af et direktiv om nuklear sikkerhed, som det blev anført i gruppens protokol af 20. november 2008.
- (18) På grundlag af fremskridt med hensyn til nuklear teknologi, indhøstede driftserfaringer, viden fra sikkerhedsforskning og forbedringer i tilsynsrammerne kan der være potentiale til yderligere forbedring af sikkerheden. I forbindelse med overholdelse af pligten til at opretholde og udvikle sikkerheden bør medlemsstaterne tage hensyn til disse faktorer, når de udvider deres atomkraftprogrammer eller beslutter at anvende atomkraft for første gang.
- (19) Etablering af en stærk sikkerhedskultur i et nukleart anlæg er et af de grundlæggende sikkerhedsforvaltningsprincipper, der er nødvendige for en sikker drift.
- (20) Opretholdelse og yderligere udvikling af ekspertise og kvalifikationer i forbindelse med nuklear sikkerhed bør bl.a. bygge på en proces, der er baseret på at lære af tidligere driftserfaringer og på at gøre brug af udviklingen inden for metodik og videnskab, hvor det er relevant.
- (21) Der er tidligere blevet foretaget selvevalueringer i medlemsstaterne i tæt sammenhæng med internationale peer-evalueringer i IAEA's regi, såsom internationale ekspertgrupper eller integrerede missioner. Disse selvevalueringer og disse missioner — der er blevet udsendt efter indbydelse fra medlemsstaterne — har fundet sted på et frivilligt grundlag i en ånd af åbenhed og gennemsigtighed. Selvevalueringer og ledsagende peerevalueringer af den lovgivningsmæssige, organisatoriske og tilsynsmæssige infrastruktur bør tage sigte på at styrke og øge medlemsstaternes nationale tilsynsrammer, samtidig med at deres beføjelser til at sikre nuklear sikkerhed på nukleare anlæg på deres område anerkendes. Selvevalueringer fulgt af internationale peerevalueringer er hverken inspektion eller audit, men en gensidig læringsmekanisme, der accepterer forskellige tilgange til en kompetent tilsynsmyndigheds organisation og praksis og samtidig ser på de tilsynsmæssige, tekniske og politikrelaterede spørgsmål i en medlemsstat, der bidrager til at sikre en stærk nuklear sikkerhedsordning. Internationale peerevalueringer bør betragtes som en mulighed for at udveksle professionelle erfaringer og dele indhøstede erfaringer og god praksis i en åben og samarbejdspræget ånd gennem fagfællerådgivning snarere end kontrol eller bedømmelse. I erkendelse af, at der er behov for fleksibilitet og hensigtsmæssighed for så vidt angår de forskellige eksisterende systemer i medlemsstaterne, bør en medlemsstat have frihed til at afgøre, hvilke dele af dens system der skal underkastes den specifikke foreslåede peerevaluering med det formål hele tiden at forbedre den nukleare sikkerhed.
- (22) I overensstemmelse med punkt 34 i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning⁽³⁾ tilskyndes medlemsstaterne til både i egen og Fællesskabets interesse at udarbejde og offentliggøre deres egne oversigter, der så vidt muligt viser overensstemmelsen mellem dette direktiv og gennemførelsesforanstaltningerne —

⁽¹⁾ IAEA's grundlæggende sikkerhedsprincipper, IAEA Safety Standard Series No SF-1 (2006).

⁽²⁾ EUT L 195 af 27.7.2007, s. 44.

⁽³⁾ EUT C 321 af 31.12.2003, s. 1.

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL 1

FORMÅL, DEFINITIONER OG ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1

Formål

Formålene med dette direktiv er:

- a) at indføre EF-rammebestemmelser med henblik på at bevare og fremme den løbende forbedring af den nukleare sikkerhed og forskrifterne herom
- b) at sikre, at medlemsstaterne indfører passende nationale ordninger for et højt nukleart sikkerhedsniveau til beskyttelse af arbejdstagerne og befolkningen mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling fra nukleare anlæg.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på ethvert civilt nukleart anlæg, der drives med tilladelse som defineret i artikel 3, nr. 4, på alle de stadier, der er omfattet af denne tilladelse.
2. Dette direktiv forhindrer ikke medlemsstaterne i at træffe strengere sikkerhedsforanstaltninger på det område, der er omfattet af dette direktiv, i overensstemmelse med fællesskabsretten.
3. Dette direktiv supplerer de grundlæggende normer, der er omhandlet i traktatens artikel 30, med hensyn til nukleare anlægs nukleare sikkerhed, og berører ikke direktiv 96/29/Euratom.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »nukleart anlæg«:
 - a) berigelsesanlæg, anlæg til fremstilling af nukleart brændsel, atomkraftværker, oparbejdningsanlæg, forskningsreaktorfaciliteter, lagerfaciliteter til brugt brændsel, og
 - b) lagerfaciliteter til radioaktivt affald, der befinder sig på samme sted og er direkte knyttet til nukleare anlæg som nævnt i litra a)
- 2) »nuklear sikkerhed«: opnåelse af korrekte driftsforhold, forebyggelse af ulykker og afbødning af følgerne af ulykker, så arbejdstagerne og offentligheden beskyttes mod strålingsfare, der hidrører fra ioniserende stråling fra nukleare anlæg
- 3) »kompetent tilsynsmyndighed«: en myndighed eller et system af myndigheder, der er udpeget i en medlemsstat på området

regulering af nukleare anlægs nukleare sikkerhed som omhandlet i artikel 5

- 4) »tilladelse«: et officielt dokument, der er udstedt under en medlemsstats jurisdiktion, og hvorved ansvaret for placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift eller afvikling af et nukleart anlæg overdrages
- 5) »tilladelsesindehaver«: en juridisk eller fysisk person, der har det overordnede ansvar for et nukleart anlæg som specificeret i en tilladelse.

KAPITEL 2

FORPLIGTELSE

Artikel 4

Lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske rammebestemmelser

1. Medlemsstaterne indfører og opretholder passende lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske rammebestemmelser (i det følgende benævnt »de nationale rammebestemmelser«) for nukleare anlægs nukleare sikkerhed, der fordeler ansvarsområder og sørger for koordinering mellem de relevante statslige myndigheder. De nationale rammebestemmelser fastsætter ansvaret for:
 - a) vedtagelsen af nationale nukleare sikkerhedskrav. Fastlæggelsen af, hvordan de vedtages, og via hvilket instrument de anvendes, hører ind under medlemsstaternes kompetence
 - b) fastlæggelsen af et system for udstedelse af tilladelser og forbud mod at drive nukleare anlæg uden tilladelse
 - c) fastlæggelsen af et system for tilsyn med nuklear sikkerhed, og
 - d) håndhævelsesforanstaltninger, herunder suspension af driften og ændring eller inddragelse af en tilladelse.
2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser opretholdes og forbedres, når det er hensigtsmæssigt, under hensyn til driftserfaring, indvundne erfaringer fra sikkerhedsanalyser for nukleare anlæg i drift, udvikling af teknologi og resultater af sikkerhedsforskning, hvis de findes og er relevante.

Artikel 5

Kompetent tilsynsmyndighed

1. Medlemsstaterne indfører og opretholder en kompetent tilsynsmyndighed for nukleare anlægs nukleare sikkerhed.
2. Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente tilsynsmyndighed funktionelt er adskilt fra alle andre organer eller organisationer, der arbejder med fremme eller anvendelse af nuklear energi, herunder elektricitetsproduktion, for at sikre dens faktiske uafhængighed af uretmæssig påvirkning af beslutningstagningen på tilsynsområdet.

3. Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente tilsynsmyndighed tildeles de juridiske beføjelser og de menneskelige og økonomiske ressourcer, der er nødvendige for, at den kan varetage sine forpligtelser i forbindelse med de i artikel 4, stk. 1, omhandlede nationale rammebestemmelser med passende prioritering af sikkerheden. Dette omfatter beføjelser og ressourcer til at:

- a) kræve, at tilladelsesindehaveren overholder de nationale nukleare sikkerhedskrav og betingelserne i den pågældende tilladelse
- b) kræve bevis for, at disse krav og betingelser, herunder kravene i artikel 6, stk. 2-5, overholdes
- c) verificere overholdelsen gennem tilsynsmæssige vurderinger og inspektioner, og
- d) udføre håndhævelsesforanstaltninger, herunder suspension af driften af et nukleart anlæg i overensstemmelse med betingelserne i de i artikel 4, stk. 1, nævnte nationale rammebestemmelser.

Artikel 6

Tilladelsesindehavere

1. Medlemsstaterne sikrer, at tilladelsesindehaveren har det primære ansvar for et nukleart anlægs nukleare sikkerhed. Dette ansvar kan ikke overdrages.

2. Medlemsstaterne sikrer, at gældende nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehaverne under tilsyn fra den kompetente tilsynsmyndighed regelmæssigt vurderer, verificerer og løbende forbedrer, så vidt det med rimelighed kan lade sig gøre, den nukleare sikkerhed på deres nukleare anlæg på en systematisk og kontrollerbar måde.

3. De vurderinger, som er omhandlet i stk. 2, skal omfatte verifikation af, at der findes foranstaltninger til forebyggelse af ulykker og afbødning af følgerne af ulykker, herunder verifikation af de fysiske barrierer og tilladelsesindehaverens administrative beskyttelsesprocedurer, der skal slå fejl, før arbejdstagerne og befolkningen bliver signifikant berørt af ioniserende stråling.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de gældende nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere opstiller og indfører forvaltningssystemer, som på passende måde prioriterer den nukleare sikkerhed og regelmæssigt verificeres af den kompetente tilsynsmyndighed.

5. Medlemsstaterne sikrer, at de gældende nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere sørger for og opretholder passende økonomiske og menneskelige ressourcer til at opfylde deres forpligtelser med hensyn til et nukleart anlægs nukleare sikkerhed, jf. stk. 1-4.

Artikel 7

Ekspertise og kvalifikationer i forbindelse med nuklear sikkerhed

Medlemsstaterne sikrer, at de gældende nationale rammebestemmelser kræver, at alle parter indfører ordninger for uddannelse af deres personale med ansvar for nukleare anlægs nukleare sikkerhed, for at opretholde og videreudvikle ekspertisen og kvalifikationerne i forbindelse med nuklear sikkerhed.

Artikel 8

Information af offentligheden

Medlemsstaterne sikrer, at oplysninger vedrørende regulering af nuklear sikkerhed stilles til rådighed for arbejdstagerne og offentligheden. Denne forpligtelse omfatter også, at den kompetente tilsynsmyndighed skal informere offentligheden på de områder, der ligger inden for dens kompetence. Oplysninger skal stilles til rådighed for offentligheden i overensstemmelse med national lovgivning og internationale forpligtelser, forudsat at dette ikke bringer andre interesser i fare, herunder bl.a. sikringsmæssige forhold, der er anerkendt i national lovgivning eller internationale forpligtelser.

Artikel 9

Rapportering

1. Medlemsstaterne forelægger Kommissionen en rapport om gennemførelsen af dette direktiv, første gang senest 22. juli 2014 og herefter hvert tredje år, og drager fordel af gennemgangs- og rapporteringsprocesser i medfør af konventionen om nuklear sikkerhed.

2. På grundlag af medlemsstaternes rapporter forelægger Kommissionen en rapport for Rådet og Europa-Parlamentet om forløbet af gennemførelsen af direktivet.

3. Medlemsstaterne foranstalter mindst hvert tiende år periodiske selvevalueringer af deres nationale rammebestemmelser og kompetente tilsynsmyndigheder og indbyder til en international peerevaluering af relevante dele af deres nationale rammebestemmelser og/eller myndigheder med det formål hele tiden at forbedre den nukleare sikkerhed. Resultaterne af enhver peerevaluering skal rapporteres til medlemsstaterne og Kommissionen, når de foreligger.

KAPITEL 3

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 10

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest 22. juli 2011. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse forskrifter.

Artikel 11

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 12

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 25. juni 2009.

På Rådets vegne

L. MIKO

Formand
